

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

DİYARBAKIR ŞUBESİ

KOBANÊ'YE DESTEK EYLEMLERİ SIRASINDA
BÖLGEDE YAŞANAN OLAYLARA İLİŞKİN
ARAŞTIRMA RAPORU

06-13 EKİM 2014

KOBANE'YE DESTEK EYLEMLERİ SIRASINDA BÖLGEDE YAŞANAN OLAYLARA İLİŞKİN ARAŞTIRMA RAPORU (06-13 Ekim 2014)

OLAY

Cihatçı ve soykırımcı IŞİD çetelerinin Rojava'nın Kobanê Kantonu'na yönelik gerçekleştirdiği saldırıları protesto etmek ve AKP hükümetinin Kobanê'ye yönelik politikalarına tepki göstermek amacıyla, bölge kentlerinde 06 Ekim tarihinden itibaren başlayan ve günlerce süren gösteriler sırasında ölüm, yaralanma ve maddi hasarların meydana geldiği olaylar yaşanmıştır.

RAPORUN AMACI

06 Ekim tarihinden itibaren başlayan, 07-08 Ekim tarihlerinde büyüyen ve 10 Ekim tarihinde kadar devam eden Kobanê'ye yönelik destek eylemlerine müdahale sonrası başlayan olaylar sırasında açığa çıkan hak ihlalleri ve olaylar hakkında durum tespitinde bulunmak.

SÜREC

Rojava'da bulunan Kobanê Kantonu'na yönelik ilki Temmuz 2014'te, ikincisi ise Irak'ta bulunan Şengal kentinde Êzîdî soykırımından sonra olmak üzere Eylül 2014'te başlayan IŞİD çetelerinin saldırıları sonucu yüzlerce köy boşaltılarak sivil katliamın önüne geçilmiştir. Ancak başta siviller olmak üzere IŞİD çeteleri ile savaştan YPG-YPJ güçlerinin geri çekildiği Kobanê kentinin direnişi halen sürmektedir.

15 Eylül 2014 tarihinden bu yana Kobanê Kantonu'na yönelik IŞİD çeteleri tarafından Doğu, Batı ve Güney cepheleri olmak üzere üç koldan kuşatılarak, ağır silahlarla saldırılarda bulunulmuştur. Bölge ve dünya devletlerinin destek ve yardımlarından yoksun bir şekilde, çeteci unsurlara karşı var gücüyle direnen YPG-YPJ güçleri ile sivil Kobanê'liler, sivil katliamlarla karşı karşıya kalma durumu ile gündeme gelmiştir. Bu nedenle bölgede bulunan Kürt yurttaşlar, katliam tehlikesine dikkat çekmek amacıyla günlerce Kobane Kantonu'nun sınırına bitişik Urfa'nın Suruç ilçesinde direniş nöbetleri adı ile eylem başlatmışlardır. Yaklaşık bir ay süren saldırılar süresince, hem sınırdaki bekleyen yurttaşların eylemlerine yönelik asker ve polis müdahaleleri gerçekleşmiş, hem de sınır hattında yapılan gözlem ve izleme çalışmalarına dayanan verilere göre çeteci unsurlara lojistik ve askeri yardım yapıldığı iddiaları ortaya çıkmıştır.

Kobanê'de sivil yurttaşlar, katliam tehlikesine karşı sınır hattından Urfa'nın Suruç ilçesine geçmek istemişlerdir. İlk aşamalarda çeşitli bürokratik ve askeri engellemelere maruz kalan Kobanê'li binlerce yurttaş, daha sonra hükümet yetkililerinin sağladığı sınırlı izinlerle geçiş yapabilmişlerdir. Engellemelerden kaynaklı her iki kentin sınır noktasında mahsur kalan yurttaşlar, buldukları alanın mayınlı arazi olması nedeniyle ve yaşanan mayın patlamalarından ağır yaralanmalar sonucu kalıcı fiziksel tahribatlar yaşamıştır.

Devletin ve AKP hükümetinin hem Kobanê'de çeteci unsurlara karşı verilen direnişe destek vermemesi, hem de çeteci unsurlara yardım edildiği iddiaları, bölgede yaşayan Kürt yurttaşların tepkisini çekmiş, öfkelenmelerine neden olmuştur. Zira, TCK'nun 13. maddesinde yer alan soykırım ve insanlığa karşı suçların vatandaşı veya yabancı tarafından yabancı ülkede işlenmesi halinde Türk kanunlarının uygulanacağı açıkça yer almaktadır. Yine 2 Ekim 2014 tarihli mükerrer Resmi Gazete de yayınlanan TBMM'nin 1071 sayılı kararı ile Suriye ve Irak'a yönelik tezkere kabul edilmiş, bu tezkere ile Türkiye'nin Kobanê'ye yardım edilmesi ile ilgili talepleri karşılaması yönünde yasal dayanak oluşturulmuştur. IŞİD isimli cihatçı ve soykırımcı çeteci örgütün 3 Ağustos 2014 tarihinde Irak Şengal Bölgesi'nde Ezidilere yönelik gerçekleştirdiği soykırım uluslar arası toplum tarafından lanetlenmiştir. Bu örgütle ilgili olarak BM Güvenlik Konseyi'nin 2170 ve 2178 sayılı kararları bulunmakta olup, bu kararlarla bu tip örgütlerle mücadele edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

5 Ekim 2014 günü Rojava Özerk Bölgesi'nin örgütlü ve en önemli siyasal partisi olan PYD'nin Eşbaşkanı Salih Müslim'in, Kobanê kenti ile ilgili acil ve 'her kim ne yapacaksa şimdi yapsın' şeklindeki çağrısı üzerine protesto gösterileri artmaya başlamıştır. Kürt yurttaşlar, Türkiye tarafından yasal dayanak oluşmuş olmasına rağmen Kobanê'ye insani yardım kanallarının açılması taleplerinin karşılık bulmaması ve IŞİD çetelerine karşı oluşturulan müdahale koalisyonunda yer almasına rağmen koalisyon güçleri ile birlikte hareket etmemesi üzerine de, buldukları her yerden protesto amaçlı gösterilere başlamışlardır.

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Genel Merkezi'nin kararı ve yayınladığı genelge ile bölge kentlerinde Kobanê ile dayanışma göstermek amacıyla ışık söndürme, gürültü çıkarma, basın açıklaması, yürüyüş gibi sokak eylemleri 06 Ekim 2014 tarihinde akşam saatlerinden itibaren başlamış, ancak gerçekleştirilen eylemlere güvenlik güçleri sert müdahalelerde bulunmuştur. Müdahaleye göstericilerinde karşılık vermesi üzerine şiddetli çatışmalar yaşanmış, olaylar büyümüştür. Diyarbakır, Batman, Siirt ve Mardin gibi illerde Hizbullah üyesi oldukları iddia edilen ve İslami çevrelere yakınlığı ile bilinen grupların eylemci kitlelere yönelik provakatif saldırıları sonucu, bu gruplar ile göstericiler arasından bulunan silahlı gruplar arasında silahlı çatışmalar meydana gelmiştir.

DEĞERLENDİRME - TESPİT

Olayların büyüdüğü ve kaotik bir durumun yaşandığı Diyarbakır'da, Güvenlik güçlerinin taraflar arasındaki bu çatışmalara müdahale etmediği tespit edilmiştir. Gruplar arasında Diyarbakır'da yaşanan çatışmalarda her iki gruptan ve olaylarla doğrudan ilgisi bulunmayan sivil yurttaşlardan aralarından bulunduğu 11 kişi yaşamını yitirmiştir. Ayrıca güvenlik güçlerinin protesto gösterileri sırasında gösterici-sivil yurttaş ayrımı yapmaksızın işkenceye varan uygulamalarda bulunduğu ve gerçekleşen müdahalelerde görüntü, görgü tanıkları kaynaklarına dayanılarak yoğun gaz bombası ve gerçek mermiler kullandığı tespit edilmiştir. Güvenlik güçlerinin müdahalesi sırasında, 1 yurttaş ateşli silah yaralanması sonucu kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirirken, bir yurttaş da kullanılan gazdan etkilenme sonucu yaşamını yitirmiştir. Olaylar sırasında ve olaylar sonrasında düzenlenen ev, mahalle derneği gibi baskınlarda 200'ün üzerinde kişi gözaltına alınmıştır. Batman, Mardin, Siirt gibi illerde de benzer olaylar meydana gelmiş ve onlarca yurttaş yaşamını yitirmiştir.

Olaylar sırasından silahlı çatışmaya giren gruplara güvenlik güçlerinin kayıtsız kalması, her hangi bir müdahale bulunmaması grupların, grupların fikirsiz ve hissi yakınlık kurduğu

düşünülen siyasi parti, dernek gibi binalara saldırıların önünü açmıştır. Kimliği belirsiz saldırılarda parti ve dernek binaları uzun namlulu silahlarla taranmış, molotof kullanılarak yakılmıştır.

Olaylar sırasında yükselen tansiyonu düşerecek açıklamalarda bulunmak yerine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 9 Ekim’de Antep’te düzenlenen bir miting sırasında “Kobanê düştü düşecek” ve 12 Ekim’de Gümüşhane’de yaptığı yaptığı konuşmada “Bu alçakları iki saat içinde bulup cezalandırdılar ve onlara yaptıklarının bedelini ödettiler, bundan sonra bu topraklarda kimse yaptığı suçun karşılıksız kaldığını düşünmeyecek, mutlaka hesabı sorulacaktır” açıklamaları ile hükümet yetkililerinin yapmış olduğu ‘şiddet misliyle karşılık bulacaktır’, ‘İŞİD neyse PKK odur’ gibi açıklamalar, bölgede ve kamuoyunda tehdidkar bir üslup ve tavır olarak algılanması nedeniyle öfke ile karşılık bulmuş, olayların büyümesinin önünü açmıştır.

Ayrıca olayların yaşandığı sıralarda ‘güvenliğin ve kamu düzeninin yeniden sağlanması’ gerekçesi ile sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Sokağa çıkma yasağının ilan edilmesi ile birlikte kent merkezlerine konumlandırılan askeri tanklar, panzerler ve askerler, bölgede ki yuttaşların hükümet politikalarına kuşku ile bakmalarına ve devam eden çözüm sürecine kaygı ile yaklaşımlarına neden olmuştur.

RAPORUN HAZIRLANMA GEREKÇESİ: YAŞAM HAKKI

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 2. Maddesi uyarınca herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır. Bu koruma devletin yalnızca hayata kasti bir biçimde son verilmesini engelleme zorunluluğunu değil aynı zamanda yetki alanında bulunan kişilerin yaşamlarını korumak için gerekli adımları atma zorunluluğuna da dikkati çeker.

Yetkili makamlar şahıslara karşı işlenen suçları engellemek ve bastırmak konusundaki görevlerini icra sırasında yaşama hakkını koruma pozitif yükümlülüğü altındadır. Diyarbakır da yaşanan olaylarda kamu görevlileri pasif bir şekilde kalarak yaşam hakkı ihlallerine seyirci kalmıştır.

Bu gibi hallerde yetkili makamların belli bir şahsın ya da şahısların yaşamlarının üçüncü bir tarafın eylemleri nedeniyle gerçek ve yakın bir tehlike içinde bulunduğunu bildikleri ya da bunu bilmeleri gerektiği ve makul bir şekilde değerlendirildiğinde bu tehlikeyi bertaraf edebilecek önlemleri yetkileri dâhilinde almamış olmaları yaşam hakkının ihlali niteliğindedir.

Bölgede meydana gelen olaylarda taraflar arasında çıkan ve ölümle sonuçlanan olaylar ilk andan itibaren tahmin edilmekte olup, görsel medya, sivil toplum ve kamuoyu bu kaygıları paylaşmaktaydı. 90 yılların çatışmalı ortamının bilincinde olan kamu gücünün kişilerin yaşam haklarının ihlal edileceğini bilmesi ve gerekli tedbirleri alması gerekirken bu yükümlülüklerini yerine getirmeyerek insanların ölmesine sebebiyet vermiştir.

Devlet pozitif yükümlülüklerinin yanında negatif yükümlülüklerini de ihlal ederek doğrudan ölüme sebebiyet vermiştir. Diyarbakır da meydana gelen ölümlerin 2 tanesi doğrudan kolluk güçlerinin açtığı ateş sonucu meydana gelmiştir.

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesine göre “Demokratik bir toplumda 2. maddenin önemine uygun olarak, ölümün polis veya güvenlik güçleri tarafından öldürücü kuvvete başvurulması sonucu gerçekleştiği durumda, AIHM, bu hükmün ihlal edildiği iddialarını çok dikkatli bir incelemeye tabi tutmalıdır. Bunu yaparken kuvveti uygulayan Devlet görevlilerinin hareketleri ile birlikte inceleme altındaki hareketlerin idaresi ve planlaması gibi konularda dâhil olmak üzere olay sırasında mevcut olan tüm şartları da gözönünde bulundurmalıdır.¹ Son belirtilen konu bağlamında, polis memurları, ister hazırlıklı bir operasyon olsun ister tehlikeli olduğu anlaşılan bir kişinin ani takibi olsun, görevlerini yerine getirirken boşlukta bırakılmamalıdır. Yasal ve idari bir çerçeve, kanun uygulayan yetkililerin kuvvet ve ateşli silah kullanımına başvurabileceği sınırlı durumları, bu bağlamda geliştirilmiş uluslararası standartların ışığında, belirlemelidir.”

Bu değerlendirmeler ışığında, olaylara müdahale eden güvenlik güçleri operasyonun planlanması ve yürütülmesinde yaşam hakkını koruyamamış, gereğinden fazla güç kullanımı ile yurttaşların yaşam hakları ihlal edilmiştir.

RAPORUN DAYANDIĞI KAYNAKLAR

- İHD'nin bölgede bulunan şubelerine mağdurlarca yapılmış başvurular, olaylar ile ilgili gözlem ve tespit çalışmaları (Polis tutanakları, adliye ve hastane verileri)
- Basın yayın organlarında çıkan haberler
- Valilik, Emniyet Müdürlüğü gibi yerel resmi birimlerin açıklamaları

RAPOR HAKKINDA

Olaylar sırasında göstericilerin mala zarar vermeye yönelik uyguladıkları şiddet bu raporun konusu değildir. Ancak İnsan Hakları Derneği ilkesel olarak, şiddet içeren eylem ve organizasyonlara açık bir şekilde karşıdır.

Gözaltına alınan, tutuklanan, gözaltında yerlerinde veya dışında, işkence veya kötü muamele gören kimi yurttaşların isimleri güvenlik gerekçesi veya yurttaşların istemleri doğrultusunda raporda yer almamaktadır.

RAPORA EK

Bu rapor 06-13 Ekim tarihlerini kapsamakla birlikte, olaylar sırasında yaralanan ve tedavi gördükleri hastanede yaşamını yitiren Aynur Kudin (16 Ekim) ve Şakir Çal isimli yurttaşları, olaylar ile ilgili hazırlanan bilançoya eklenmiştir.

YAŞANAN OLAYLARIN BİLANÇOSU

Yaşamını Yitirenler	42 kişi 35 Sivil 2 Sığınmacı 2 Polis 3 Militan
Gözaltına alınanlar	1128 kişi (56'sı çocuk)
Tutuklananlar	221 kişi (34'ü çocuk)
Yaralananlar	801 kişi

Sokağa çıkma yasağı ilan edilen kentler	3 Kent Merkezi Diyarbakır Batman Mardin 4 Merkez İlçe Diyarbakır-Kayapınar Diyarbakır-Bağlar Diyarbakır-Yenişehir Diyarbakır-Sur 21 İlçe Diyarbakır-Bismil Diyarbakır-Silvan Diyarbakır-Lice Diyarbakır-Çınar Diyarbakır-Eğil Diyarbakır-Ergani Diyarbakır-Dicle DiyarbakırHani Diyarbakır-Hazro Diyarbakır-Kocaköy Diyarbakır-Kulp Mardin-Dargeçit Mardin-Derik Mardin-Kızıltepe Mardin-Nusaybin Mardin-Mazıdağı Mardin-Ömerli Mardin-Savur Siirt-Kurtalan Van-Erçiş Muş-Varto
Sokağa çıkma yasağı nedeni ile idari soruşturma ve para cezası alanlar	294 kişi (Diyarbakır) 113 kişi (Batman)

BÖLGEDE YAŞANAN OLAYLARA İLİŞKİN DETAYLI VERİLER

GÖZALTINA ALINANLAR- TUTUKLANANLAR

*6-13 Ekim 2014 tarihleri arasında, İHD Diyarbakır şubemizin yapmış olduğu tespit ve araştırma verilerine göre Diyarbakır kent merkezinde 28’i çocuk 144, Silvan ilçesinde 17, Ergani ilçesinde 22, Bismil ilçesinde 24 ve Hazro ilçesinde 5 kişi gözaltına alındı. Diyarbakır Merkez ve ilçelerinde toplam 212 kişinin gözaltına alındığı verilere göre, 11’i çocuk 39 kişi çıkarıldıkları mahkemelerce tutuklandı.

NOT: Gözaltına alınanlar arasında 5 Alman uyruklu 8 gazeteci olduğu belirlendi.

*6-13 Ekim 2014 tarihleri arasında, İHD Batman şubemizin yapmış olduğu izleme ve araştırma verilerine göre 56 kişi gözaltına alındı, 56 kişiden 19’u gözaltına alındı.

*7 Ekim 2014’te, İHD Ağrı Şubemizin yapmış olduğu izleme çalışmalarında, çıkan olaylarda 13’ü çocuk 30 kişi gözaltına alınmıştır.

*7 Ekim 2014’te, İHD Erzurum Şubesinin yapmış olduğu izleme çalışmalarında, çıkan olaylar sırasında Suphi İpek, Erol Çeliker, Cihan Coşkun, Nurettin İpek isimli yurttaşlar ve isimleri öğrenilemeyen 15-16 yaşlarında 2 çocuk gözaltına alındı. Evlerine gittikleri sırada atılan gaz bombalarından etkilenen ve gaz fişeklerinin isabet ettiği Emrah Yaprak, Deniz Yaprak, Tuncer Yaprak, Gökhan Yaprak isimli kardeşler, ile komşuları olduğu öğrenilen Sait Kanmaz evlerinin önünde polis tarafında gözaltına alındı.

*7 Ekim 2014’te Erzincan’da Kobanê’ye destek amacıyla yapılan basın açıklamasının ardından oturdukları mahalleye giden isimleri öğrenilemeyen 7 kişi polislerce gözaltına alındı.

*6-12 Ekim 2014 tarihleri arasında Ağrı’nın Doğubayazıt İlçesi’nde, İHD Doğubeyazıt temsilciliğimizin yapmış olduğu tespit çalışmaları verilerine göre 76 kişi gözaltına alınmış, 15’i çocuk 34 kişi tutuklanmıştır.

*8 Ekim 2014’te, Urfa’da polis müdahalesinde 5 kişi, Tunceli ise 2 kişi polislerce gözaltına alındı.

*8 Ekim 2014’te, Van’ın Edremit İlçesi’nde DBP ilçe binası kimliği belirsiz kişiler tarafından ateşe verildi. Binada maddi hasar meydana geldi. Erciş İlçesi’nde polis tarafından kimi evler yapılan baskınlarda 48 kişinin gözaltına alındığı ileri sürüldü.

*8 Ekim 2014’te Hakkâri’de çıkan olaylarda, ismi öğrenilemeyen 3 kişinin gözaltına alındı.

*9 Ekim 2014’te, Van’da Muradiye ilçesinde devam eden gösterilere yönelik polisin müdahalesinin ardından gözaltına alınan 23 kişi’den 4’ü tutuklandı.

*9 Ekim 2014’te Şanlıurfa’nın Viranşehir, Siverek ve Ceylanpınar ilçelerinde operasyon ve ev baskınları düzenleyen polis toplam 61 kişiyi gözaltına aldı.

*9 Ekim 2014’te Urfa’da gözaltına alınan 3 kişi çıkarıldıkları mahkemelerce tutuklandı.

*9 Ekim 2014'te Mardin'in Artuklu İlçesi'nde düzenlenen gösterilere müdahale eden polisin 52 kişiyi gözaltına aldığı bildirildi.

*6 -10 Ekim 2014 tarihlerinde Muş İl Emniyet Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre üç gün boyunca devam eden eylemlerde kamu kurumlarının yakılması ile ilgisi bulunduğu iddia edilen 32 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 28 kişi serbest bırakılırken, 4 kişi ise tutuklanıp Muş E Tipi Cezaevi'ne gönderildi.

*6-11 Ekim 2014 tarihlerinde Siirt'te toplam 65 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 13 ü tutuklanarak cezaevine konulmuştur.

*7- 10 Ekim tarihlerinde Ağrı'da kent merkezi ve ilçelerde düzenlenen gösterilerde, aralarında bazı okul, belediye binası, banka şubeleri, MOBESE sistemleri ile iş yerlerine molotofkokteyli attığı ve zarar verdiği iddiasıyla 170 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 170 kişiden 19'u çıkarıldığı mahkemece tutuklandı.

*7- 10 Ekim tarihlerinde Bitlis'in Tatvan ilçesinde çıkan olaylarda gözaltına alınan 12 kişiden 6'sı çıkarıldıkları mahkemece tutuklandı.

*11 Ekim 2014'te, İHD Van şubesinin yapmış olduğu izleme ve araştırma verilerine göre, Van ili ve ilçelerde yaşanan olaylarda yaklaşık 200 civarında kişi gözaltına alındı. (Tam tespit değildir) Bu kişilerden mahkemeye çıkarılanlardan 14'ü "kamu malına zarar verdikleri" iddiasıyla tutuklandı.

*12 Ekim 2014'te, Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesindeki Kobani eylemlerinde gözaltına alınan 63 kişiden de 30'u tutuklandı.

*12 Ekim 2014'te, Mardin'de 5 kişi çeşitli suçlamalarla tutuklandı.

*13 Ekim 2014 tarihinde Kobanê'ye yönelik saldırıların protesto edildiği Van'da gözaltına alınanlardan 8'i çocuk 17 kişi daha tutuklandı. Ardahan'da ise gözaltına alınan 5 kişi çıkarıldığı mahkemece tutuklandı. Mardin'in Nusaybin ilçesinde ise 2 kişi tutuklandı.

*13 Ekim 2014 tarihinde Ardahan'da Kobanê'ye yönelik saldırıları protesto etmek için yapılan açıklama ardından gözaltına alınan Burhan Dursun, Necati Doğan, Taner Keleş, Serkan Balcı, Burhan Uymaz isimli yurttaşlar "Örgüt propagandası yapmak" iddiasıyla tutuklanarak Ardahan Cezaevi'ne gönderildi.

*13 Ekim 2014 tarihinde Kobanê'ye destek eylemlerin sırasında Nusaybin'de "kepenk kapatma" için anons geçtikleri iddiasıyla gözaltına alınan 2 kişi tutuklandı

OLAYLAR SIRASINDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Diyarbakır

- **Mahsun Çoban (21)**, Hizbullah üyesi olduğu iddia edilen grupların silahlı saldırısı sonucu - 7 Ekim 2014

- **Mahmud Enes (55)**, Protestocular arasında bulunan kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Turan Yavaş**, Protestocular arasında bulunan kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Hüseyin Ahmet Dakak**, Bir eve sığındığı sırada protestocular arasında bulunan kimliği belirsiz kişilerin saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Hasan Gökyöz**, Bir eve sığındığı sırada protestocular arasında bulunan kimliği belirsiz kişilerin saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Riyad Güneş**, Protestocular arasında bulunan kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Yasin Börü**, Bir eve sığındığı sırada protestocular arasında bulunan kimliği belirsiz kişilerin saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Uğur Özbay**, Hizbullah üyesi olduğu iddia edilen grupların silahlı saldırısı sonucu / 9 Ekim
- **Süleyman Kale**, Hizbullah üyesi olduğu iddia edilen grupların silahlı saldırısı sonucu / 9 Ekim
- **Baver şahanoğulları**, Hizbullah üyesi olduğu iddia edilen grupların silahlı saldırısı sonucu / 9 Ekim
- **Cumali Güneş**, Protestocular arasında bulunan kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısı sonucu / 10 Ekim
- **Murat Dağ (24)** – Polisin silahlı müdahalesi sonucu / 10 Ekim
- **Mesut Menekşe (42)**, Polis müdahalesi sırasında gazdan etkilenme sonucu - 10 Ekim

Batman

- **Emrah Demir (23)**, Hizbullah üyesi olduğu iddia edilen grupların silahlı saldırısı sonucu / 7 Ekim

Van

- **Hamdi Caner (55)**, Polisin silahlı müdahalesi sonucu / 8 Ekim
- **Yunus Aktaş (18)**, Hizbullah üyesi olduğu iddia edilen grupların silahlı saldırısı sonucu / 11 Ekim

Muş – Varto ilçesi

- **Hakan Buksur (25)**, Polisin silahlı müdahalesi sonucu / 8 Ekim

Sürt

- **Davut Nas (17)**, Polisin silahlı müdahalesi sonucu / 8 Ekim
- **Yusuf Çelik (17)**, Korucuların silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Mehdi Erdoğan (34)**, Korucuların silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Necmettin Çelik**, korucuların silahlı saldırısı sonucu / 9 Ekim
- **Kamil Taş (25)**, Kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısı sonucu / 9 Ekim
- **Şakir Çal (39)**, Ateşli silah yaralanması sonucu / 23 Ekim

Mardin

- **Kerem Karaaslan (22)**, Kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısı sonucu / 7 Ekim
- **Bilal Gezer**, Hizbullah üyesi olduğu iddia edilen grupların silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Sinan Toprak**, Hizbullah üyesi olduğu iddia edilen grupların silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim
- **Fehad İbrahim Elduveric**, Kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim – Suudi Arabistan Vatandaşı
- **Abdullah Muhamet Latif**, Kimliği belirsiz kişilerin silahlı saldırısı sonucu / 8 Ekim – Suriye Vatandaşı
- **Abdulkerim Seyhan**, Askerin açtığı ateş sonucu / 9 Ekim
- **Beşir Ramazan Arif (8)**, Askerin açtığı ateş sonucu / 9 Ekim

Antep

- **Ömer Uçaker (27)**, Irkçı saldırılar sonucu / 9 Ekim
- **Süleyman Balcı (15)**, Irkçı saldırılar sonucu / 9 Ekim
- **Şahin Dağhan (24)**, Irkçı saldırılar sonucu / 9 Ekim
- **Sevgi Alıcı (18)**, Olaylarda çıkan çatışmada seken merminin, evinde bulunduğu sırada kendisine isabet etmesi sonucu / 9 Ekim
- **Musa Bayram (26)** / Irkçı saldırılar sonucu / 12 Ekim

Bingöl

- **Atıf Şahin**, Kimliği belirsiz kişilerin saldırısı sonucu / 9 Ekim
Bingöl Emniyet Müdür Yardımcısı
- **Hüseyin Hatipoğlu**, Kimliği belirsiz kişilerin saldırısı sonucu / 9 Ekim Bingöl Emniyet Müdürlüğü – Komiser
- **Ali Bozan**, Polis operasyonunda (Yargısız infaz) / 9 Ekim
Milli Eğitim Müdürlüğü – Memur
- **Ramazan Özmaskan**, Polis operasyonunda (Yargısız infaz) / 9 Ekim / HPG militanı
- **Emre Ekinci**, Polis operasyonunda (Yargısız infaz) / 9 Ekim / HPG militanı
- **Şahabettin Naş**, Polis operasyonunda (Yargısız infaz) / 9 Ekim / HPG militanı

Urfa – Siverek ilçesi

- **Aynur Kudin**, Polisin gaz bombalı müdahalesi sonucu / 16 Ekim

POLİS MÜDAHALESİ VE SİLAHLI SALDILAR SONUCU YARALANANLAR

*Diyarbakır Tabip Odası kayıtlarından edinilen verilere göre; 06 ve 10 Ekim 2004 tarihleri arasında olaylar sebebiyle 426 yurttaş Diyarbakır'da bulunan hastanelere giriş yaparak tedavi altına alındı. 426 yurttaşın 29'u yoğun bakım ünitesinde tedavi altına girdi.

*6-13 Ekim 2014 tarihleri arasında, İHD Batman şubemizin yaptığı tespit çalışmalarından elde edilen verilere göre, 25 i ağır olmak üzere 116 kişi yaralandı. Yaralanan 116 kişiden 83 ünün ateşli silahla yaralandığı tespiti edildi.

*7 Ekim 2014'te, Muş'un Varto ilçesinde polis müdahalesinde Umut Bozkurt, Mehmet Salih Bingöl ile Diyar Barut isimli yurttaşlar yaralandı.

*7 Ekim 2014'te, Erzurum'da pompalı tüfekle açılan ateş sonucu göstericilerden 3 kişi yaralandı.

*7 Ekim 2014'te, Mardin'in Derik ilçesinde çıkan olaylarda polis müdahalesinde gaz bombasının isabet etmesi sonucu 5 kişi yaralandı.

*7 Ekim 2014'te, Mardin'in Kızıltepe ilçesinde kimliği belirsiz kişilerce HÜDA-PAR ilçe binasına yapılan silahlı saldırı sonucunda isimleri öğrenilemeyen iki kişi ayağından yaralandı.

*7 Ekim 2014'te, Şırnak'ın idil olaylar sırasından ismi öğrenilemeyen iki yurttaş, gaz bombasının ayaklarına isabet etmesi sonucunda yaralanırken, bir kişi de gözüne gaz kapsülü çarpması sonucunda ağır yaralandı.

*7 Ekim 2014'te, Iğdır'da bulunan Ordu Caddesi'nde gerçekleşen polis müdahalesinde isimleri öğrenilemeyen 5 kişi yaralandı.

*7 Ekim 2014'te Diyarbakır'ın Dicle İlçesi'nde yaşanan silahlı çatışmalarla çıkan olaylarda 2'si sivil, 4'ü polis toplam 6 kişi yaralandı.

*7 Ekim 2014'te Muş'ta DBP'nin çağrısıyla toplanan gruplara basınçlı su ve gaz bombalarıyla yapılan müdahale sonucu 2 kişi yaralandı.

*7 Ekim 2014'te, Siirt'in Kurtalan ilçesinde ise korucu oldukları iddia edilen ve kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu 2 kişi yaşamını yitirdi, 11 kişi de yaralandı.

*7 Ekim 2014 günü, Ağrı merkez Cumhuriyet Cad. Dört Yol kavşağında kitlesel basın açıklaması yapılmış, basın açıklaması yapan kitleye güvenlik güçleri tarafından gaz bombası, cop ve tazyikli su ile saldırılmıştır. Müdahale sırasında tomalardan sıkılan su ile patlayan bir dükkânın camları nedeniyle bir kişi yaralanırken, 4 kişi de gaz bombası fişeklerinin isabet etmesi sonucu yaralandı. Gaz bombası isabet eden bütün kişiler kasık bölgelerinden yara almışlardır.

*7 Ekim 2014'te, Erzurum İli Yakutiye İlçesinde 17.00 sularında 50 kişi oldukları tahmin edilen bir grup HDP-DBP İl binalarının bulunduğu yerde toplandı. Toplanan grubu dağıtmak üzere güvenlik güçleri gruba gaz bombası ve tazyikli su ile müdahale etti. Olaylar sırasında çevrede bulunan yurttaşlar, grubun içersinden sivil giyimli bir kişi pompalı tüfikle ateş açtı. Açılan ateş sonucu, Adem Çeriğ, Murat Çınar, Halit Kapu ve Yılmaz Şenol isimli yurttaşlar yaralandı. Karayazı ilçesinde ise meydana gelen olaylarda Ali Kaplan ve İlhami Kalman isimli yurttaşlar, kafalarına ve bacaklarına gaz fişegi çarpması sonucu yaralandı.

*8 Ekim 2014'te Şırnak'ın Cizre İlçesi'nde Hizbullah üyesi oldukları belirtilen kimliği belirsiz grupların açtığı ateş sonucu ismi öğrenilemeyen bir kişi, Silopi'de ise 2 kişinin yaralandı.

*8 Ekim 2014'te, Erzurum kent merkezinde düzenlenen eyleme müdahale edilmesi üzerine çıkan çatışmada arasında HDP il başkanı Nevzat Çavuş'un da bulunduğu 4 kişi yaralandı. Karayazı İlçesi'nde ise polis müdahalesinde plastik merminin isabet etmesi nedeniyle 1' ağır 3 kişi yaralandı.

*8 Ekim 2014'te Mardin'in Dargeçit İlçesi'ndeki gösterilere müdahale eden polisin açtığı ateş sonucu, Mehmet Emin Gezer isimli yurttaş ağır yaralandı.

*8 Ekim 2014'te Van'ın Muradiye İlçesi'nde polisin gerçek mermilerle gerçekleştirdiği müdahale sonucu 32 kişi yaralandı.

*8 Ekim 2014'te Bitlis'in Hizan İlçesi'nde olaylar sırasında polis panzerinin çarptığı Vedat Yücel isimli yurttaş yaralandı. Van ise polisin üst geçitten aşağı attığı Fırat Namaz isimli yurttaş ağır yaralandı.

*8 Ekim 2014'te Mardin'de yol kapatma eylemi sırasında başından gaz bombası kapsülü ile ağır yaralanan Emrullah Çokan'ın (18) yoğun bakıma alındı.

*8 Ekim 2014'te Iğdır'da yapılan eyleme polisin saldırısı ile birlikte 5 kişi yaralandı.

*8 Ekim 2014'te Batman'da Hizbullah ve HÜDA-PAR üyesi oldukları iddia edilen bir grubun açtığı ateş sonucu, ismi öğrenilemeyen bir çocuk boğazına isabet kurşun nedeniyle ağır yaralandı.

*8 Ekim 2014'te Muş'un Malazgirt İlçesi'nde polis müdahalesinde kullanılan plastik mermilerin isabet etmesi sonucu isimleri öğrenilemeyen 3'ü ağır olmak üzere 5 kişi yaralandı.

*8 Ekim 2014'te Siirt'in Kurtalan İlçesi'nde, yaşanan olaylar sırasında AKP'li Belediye Başkanı Nevzat Karatay'ın akrabaları olan geçici köy korucularının açtığı ateş sonucu, 2'si çocuk 13 kişi yaralandı. Yaralılarda arasında bulunan Yusuf çelik (17), Mehdi Erdoğan (34) isimli yurttaşlar yaşamını yitirdi.

*8 Ekim 2014'te Hakkâri'nin Yüksekova İlçesi'nde, polis müdahalesi sırasında panzerin çarpması sonucu A.B. (12) isimli çocuk ağır yaralandı.

*9 Ekim 2014'te Mardin'e bağlı Dargeçit ilçesinde Hüdaparlıların saldırısı sonucu hayatını kaybeden iki kişi için düzenlenen cenaze töreni ardından bu kez jandarma karakolundan

halka ateş açıldı. Aralarında Belediye Eş başkanı Sinan Akan'ın da olduğu çok sayıda kişi yaralanırken, yaralılardan 6 sının durumu ağır.

*9 Ekim 2014'te Mardin'in Nusaybin-Qamişlo sınır hattında, çıkan olaylar sırasından askerin açtığı ateş sonucu Rojava'lı 8 yaşındaki Beşir Remezan Arif isimli çocuk yaşamını yitirdi. Saldırıda 10'u Nusaybin'den, 3'ü de Qamişli'dan 13 kişi de yaralandı.

*9 Ekim 2014'te Siirt'te, çıkan olaylarda köy korucularının açtığı ateş sonucu Kamil Taş (25) isimli yurttaş ve isimleri öğrenilmeyen 5 yurttaş yaralandı. Taş, tedavi gördüğü Siirt Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirdi.

*9 Ekim 2014'te, Gaziantep'te gerçekleşen ırkçı saldırılarda, 3 yurttaş yaşamını yitirdi. 3 ü ağır olmak üzere 23 kişi yaralandı.

*9 Ekim 2014'te, Şırnak'ın Cizre İlçesi'ndeki protesto gösterisine yönelik gerçekleşen polis müdahalesinde 20 kişi yaralandı.

*9 Ekim 2014'te, Van'da devam eden gösterilere yönelik gerçekleşen polis müdahalesi sırasında isimleri öğrenilemeyen 2 yurttaş yaralandı.

*6 – 11 Ekim 2014 tarihleri arasında Siirt'te yaşanan olaylarda 16 sı güvenlik personeli olmak üzere 39 kişinin yaralandığı tespit edilmiştir.

*11 Ekim 2014'teki Mardin'in Midyat İlçesi'nde gösteriye ateş açan polis, H.B. (7) adlı çocuğu yaraladı.

*12 Ekim 2014'te, Mardin'in Midyat ilçesinde polis müdahalesi sonucu yaralanan 10 yaşındaki V.T hastanede tedavi altına alındı.

*6 – 11 Ekim 2014 tarihleri arasında İHD Van Şubesine yapmış olduğu tespit çalışmalarında elde edilen verilere göre, olaylarda 30 kişi yaralanmıştır. Ancak yaralıların hastane yerine ve ya da farklı yerlerde tedavi oldukları için bu sayı kesinlik kazanmamıştır. 15 civarında yaralanan yurttaş ise, İHD Van şubesine hukuki yardım talebiyle başvuruda bulunmuştur. 07.10.2014 tarihinde İHD Van şubesine gelen bilgi üzerine, Nazım Dilek (22) isimli yurttaşın yüzüne ve göğsüne plastik mermi isabet etmesi sonucu yaralanmış ve Van Bölge eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülmüş, durumu ağır olmasına rağmen sadece yüzeysel bir tedavi yapılarak taburcu edilmiştir. Fatih Ertaş ve Savaş Yücedağ isimli yurttaşlara ise, Sanat Sokağı civarında gaz kapsülü isabet etmiş ve Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne Bölge hastanesine yaralı olarak götürülmüş, burada yaralı bölgeye atılan dikişin ardından apar topar taburcu edilmişlerdir.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE YASAĞI İHLALİ

*06-13 Ekim tarihleri arasında İHD Diyarbakır Şubesi Hukuk Komisyonu Üyesi avukat arkadaşlarımız, yaşanan olaylar sırasında gözaltına alınan yurttaşlar ile yaptıkları görüşmelerde, 13 yurttaşın polis tarafından işkence ve kötü muamelede bulunduğunu tespit etmiştir. Ancak bu sayının daha fazla olduğuna ilişkin izlenim edinilmiştir.

*8 Ekim 2014 tarihinde derneğimiz yönetim kurulu üyeleri ve derneğimize üye avukatlara gelen bilgi üzerine, Van ili Erciş İlçesinde gözaltına alınan kişiler arasında yaralı olduğu

bilgisi verilmiştir. Arkadaşlarımız hemen Erciş İlçesine giderek konu ile ilgili TEM şubesinde gözaltına alınan kişilerle görüşme yapmış ve gözaltına alınan 8 kişinin gözaltı süresi başladığı andan itibaren kötü muamele ve işkence gördükleri tespit edilmiştir. Konu ile ilgili görüntü ve kayıtlar mevcuttur.

*11 Ekim 2014 tarihinde İHD Bingöl şubemize Abdullah Başlık'ın babası Mehmet Başlık tarafından yakınma nedeni gözaltı ve işkence olarak başvuru yapılmıştır. Başvurucu, 10 Ekim tarihinde gece saat 00:00'da kendilerini arayan numarayı sabah aradıklarında arayanın polis olduğunu ve oğullarının gözaltında olduğu, ancak neden gözaltında olduğu hakkında bilgi vermediklerini belirtti. Başvuru üzerine konuyu araştıran ve gerekli girişimlerde bulunan dernek avukatlarımız, avukatlarımız gözaltı ve sebebi ile ilgili aileyi bilgilendirmiştir. Ancak başvuru, çevreden aldığı gördüğü tanığı duyumlarından oğlunun ağır işkence gördüğünü öğrendiğini belirtmiştir. Başvurucu, can güvenliği açısından derneğimizin durumu araştırmasını ve yargıya başvurulmasını talep etmiştir.

*13 Ekim 2014'te Van'da Kobanê için yapılan destek eyleminde polisler tarafından gözaltına alınan 13 yaşındaki Y.K.'nin, emniyette işkenceye maruz kaldığı belirtildi.

*10.10.2014 tarihinde şubemize başvuran Hakan Çiçek, şu beyanlarda bulundu: “*09.10.2014 saat 20.00 sularında Ofiste yolda yürürken silahlı sivil biri bizi durdurmak isteyince panik yapıp kaçarken havaya silahla ateş etti. Durduğumuzda bizi darp edip, yerden sürükleyerek Yenişehir karakoluna götürüldük. Karakolda bir daha darp edildim. Sonra hastaneye götürüldüm. Darp edildiğimi söyleyince, darp raporu tutuldu. Sivil olan polisin dur ihtarına uymadığından dolayı 189.00 TL para cezası yazıldı. Sivil ve silahlı olduğundan dolayı korkup kaçtım. Beni yakalayıp darp edilip aynı zamanda para cezası verilmesini kabul etmiyorum. Ayrıca basında darp görüntülerim mevcuttur. Bu konuda sizden hukuki destek sağlamanızı talep ediyorum.” (İHD Diyarbakır Şubesi)*

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'na (THİV) konu ile ilgili yapılan başvurular;

*Kobanê'ye destek eylemleri sırasında polis saldırıları sonucu yaralanan ve gözaltına alınanlardan beş kişi THİV Diyarbakır Temsilciliğine başvurmuştur. Bunlardan üçü yoğun bir şekilde biber gazına maruz kalma ve gözaltına alınma sırasında kaba dayak, hakaret, aşağılama, öldürme tehdidi; ayrıca Diyarbakır İl Emniyet Müdürlüğü'nün bahçesinde, yaklaşık 4 saat elleri arkadan kelepçeli bir şekilde ayakta bekletilme gibi işkence yöntemlerine maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Gözaltı süresince bu 3 kişiden birinin avukata erişim hakkı engellenmiş, bu üç kişiye sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle 100'er TL para cezası kesilmiş ve savcılığa çıkarılmadan serbest bırakılmışlardır. İdari işleme tabi tutulması gereken bireylere işkence saikiyle hareket eden kamu görevlileri kayıtlara geçmeyen adli işlem tesis etmiştir.

Diğer iki başvuru polis tarafından açtığı ateş sonucu yaralandıklarını belirtmişlerdir. Başvurulardan birisi polis tarafından açtığı ateş sonucu yaralandıktan sonra, kalabalık bir polis grubu tarafından hakaret, aşağılama, öldürme tehdidi, kaba dayak, vücudun tek bir noktasına sürekli vurma gibi işkencelere maruz kaldığını, silah yaralanması ve aldığı darbeler sonucu bayıldığını belirtmiştir. Saatlerce bekletildikten sonra hastaneye götürülmüştür. İlk tedavisi engellenmiştir.

Kişiler bahsedilen yaşantılar süresince kaygı duyduklarını, kendini tedirgin hissettiklerini, yaşam ve beden bütünlüklerinin tehlikede olduğu duygusu yaşadıklarını, olay sırasında bu duygular ile ilintili; çarpıntı, nefes darlığı, bedensel gerginlik benzeri somatik tepkiler

oluşturduğunu belirtmişlerdir. Yapılan muayeneler sonucunda başvuruların anlatımlarıyla uyumlu fiziksel ve ruhsal bulgulara ulaşılmıştır. Tedavileri devam etmektedir. Birçok kişinin benzer baskılara maruz kaldığı ancak henüz başvuruda bulunamadıkları göz önünde bulundurulmalıdır.

SİLAHLI GRUPLARCA YAŞAM HAKLARI İHLAL EDİLENLER

*09.10.2014 tarihinde şubemize başvuran Hüseyin Okçu, şu beyanlarda bulundu:
“Olayın gerçekleştiği zaman olan 7.10.2014 tarihinde oğlum HASAN OKÇU, evinde misafir olan teyzesini evine bırakmak için teyzesiyle birlikte saat 17.00 civarında dışarıya çıktı. Teyzesiyle beraber dışarıdayken kalabalık eylemci grubu görüyor ve teyzesi ona evine dönmesini söylüyor. Oğlum dışarıdayken onun evine eli silahlı ve satırlı beş kişioğlumun evinin kapısını çalıyor. Gelinim kocasının geldiğini zannediyor ve kapıyı açmasıyla birlikte beş kişilik grup gelinimi ve çocuklarını rehin alıyor ve polisi aramasını istiyor. Gelinim polisi arıyor, durumu anlatıyor ve polis onlara kendinizi koruyun biz geliyoruz diyorlar. O esnada oğlum evine dönmeye çalışırken bina içindeki ve çevresindeki kalabalığı görüyor ve zorla evinin kapısını çalıyor. Kapının açmasıyla beraber oğlum da içerdeki grup rehin alıyor. Ona da kendilerine karışmayacağını ve polisi kendilerini alması için polise haber vermesini istiyorlar. Oğlum kaç kere polisi aramasına rağmen cevap alamıyor. Eli silahlı grup aradığında polisle geleceğini söylüyorlar. Tam o esnada dışarıdaki eylemci kitle eli silahlı ve satırlı kişilerin oğlumun kaldıkları evde olduklarını fark edip balkondan içeriye giriyorlar. Yüzlerce kişi balkondan ve sonradan kapıdan girip evin içinde silahlı çatışma gerçekleşiyor. Olayda oğlum da kolundan silahla yaralanıp bayılıyor. Komşuların yardımıyla oğlum ve çocuklarını dışarıya çıkarmışlar. Sonradan öğrendik ki oğlumun evindeki çatışmada ölü ve yaralıların olduğunu haber aldık. Olayın gerçekleştiği gün Hatay’ın Erzin ilçesindeydim. Ertesi gün gelip oğlumun bağlar çevik kuvvete götürdüm. Ancak nizamiyede görevli adı yaşar olan polis memuru bize kendilerinin bir şey yapamayacağını belirtti. Sonradan 4 veya 5 kere telefonla başka yeri aradı ve sizi arabayla Bağlar karakoluna götüreceklerini söylemelerine rağmen saatlerce bekledik yaya olarak 5 Nisan karakoluna gittik. 5 Nisan karakolundaki polisler de kendi işleri olmadığını ve bağlar karakoluna gitmeniz gerektiğini söyleyince biz direttik ve can güvenliğimizin olmadığını söyleyince birkaç yeri aradılar ve bize araba getirdiler. Arabayla oğlum alarak evine olay tutanağı için yola koyuldular. Biz de yaya olarak oraya gittiğimizde onları göremedik ve tekrar karakola döndüğümüzde bize evin anahtarını bulamadıklarından tutanak tutmadıklarını söylediler. Sonrada anahtarı buluşup getirdiğimizde ise arabayla geleceğiz demelerine rağmen gelmediler. Karakola gittiğimizde bize bu defa da olayların durulduğu ve sakinleştiği zaman sizi çağıracağız dediler. Tüm bu olaylardan dolayı ailemin ve çocuklarımın can güvenliği tehlikededir. Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde can güvenliğimizin korunması, evde gerekli delil tespitinin yapılması ve evdeki zararın tespiti için gerekli soruşturma işlemlerinin yürütülmesini saygıyla arz ederim.”
(İHD Diyarbakır Şubesi)

TEHTİD EDİLENLER

*09.10.2014 tarihinde şubemize başvuran Halef Çaruş, şu beyanlarda bulundu: “Oğlum Hüseyin ÇARUŞ, hakkında 08.10.2014 tarihinde bazı basın yayın organlarında ve internet

sitelerinde oğlumun fotoğrafı gösterilmiştir. Bu siteler oğlumun 7.10.2014 tarihinde Diyarbakır da gerçekleşen olaylar neticesinde ölen bir kişinin faili olarak hedef gösterilmektedir. Bu basın yayın ve internet sitelerinde eski ve yeni hali olarak iki fotoğraf gösterilmiştir ancak gösterilen fotoğraflardan biri oğluma ait değildir. Olaylarda olduğunu gösterdikleri fotoğraf oğluma ait olmayıp görev yapan bir basın çalışanıdır. Eski hali olarak gösterilen fotoğraf oğluma aittir ancak olayda çekilen fotoğraf oğluma ait olmayıp sözünü ettiğimiz basın mensubuna aittir. Zaten savcılık araştırması ve incelemesinde bu durum ortaya çıkacaktır. Aile olarak bu hedef gösterilmekten dolayı can güvenliği tehlikesiyle karşı karşıyayız. Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde can güvenliğimizin korunması, Oğlumun hedef gösteren kişi veya kişiler hakkında gerekli soruşturmanın yapılması ve cezalandırılmasını istiyorum.” (İHD Diyarbakır Şubesi)

TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ HAKKI İHLALI

Kobanê direnişi süresince yaygın olarak yapılan yüzlerce gösterinin çok büyük bir kısmına polis ve jandarmanın aşırı güç kullanımı ve silah kullanımı, yaygın biber gazı kullanımı ve biber gazı kapsülleri ile yaralama fiillerinin gerçekleştirilmesi, paramiliter gruplar ile ırkçı grupların organize edilip/olup göstericilere yönelik şiddeti, korucuların göstericilere yönelik şiddeti, IŞID yanlılarının göstericilere yönelik şiddeti yaygın olarak kullanılmış, göstericilerin yaşam hakkı, vücut bütünlüğünü muhafaza etme hakkı, işkence görmeme hakkı başta olmak üzere gösteri hakları ihlal edilmiştir.

SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI İLAN EDİLEN İL VE İLÇELER

*Diyarbakır Valiliği, 7 Ekim tarihinde akşam saatlerinde merkez Bağlar, Kayapınar, Sur, Yenişehir ile Bismil, Silvan ve Lice ilçelerinde sokağa çıkma yasağı ilan etti. Kentin birçok bölgesinde eylem ve olayların devam ettiği sırada Diyarbakır Valiliği tarafından alınan karar, saat 22.10 itibarıyla polis araçlarından yapılan anonsla duyuruldu.

*Diyarbakır Valiliği tarafından 7 Ekim’de kent merkezi ve bazı ilçelerde alınan sokağa çıkma yasağı, 9 Ekim perşembe günü saat 06.00’ya kadar uzatıldı. Çınar, Eğil, Ergani, Dicle, Hani, Hazro, Kocaköy ve Kulp ilçeleri de yasak kapsamına alındı.

*Diyarbakır’da ki sokağa çıkma yasağı ve eylemler nedeniyle Dicle Üniversitesi Rektörlüğü 8-9-10 Ekim 2014 tarihlerini kapsayacak şekilde eğitime 3 gün verdi. Milli Eğitim Müdürlüğü de okulların 13 Ekim tarihine kadar eğitime ara verdi.

*Diyarbakır’daki sokağa çıkma yasağını yeniden düzenleyen valilik, Perşembe günü sabah 06.00 ile 18.00 arasındaki yasağı kaldırdı. Yasak Perşembe akşamı saat 18.00’den itibaren Cuma saat 06.00’ya kadar sürecek şekilde yeniden düzenlendi. Bu kararın uygulanmasına saatler kalan Valilik tarafından, yapılan yeni değerlendirme sonrası karar bütünüyle kaldırıldı.

*Diyarbakır Valiliği yaptığı açıklamada, 294 kişiye de sokağa çıkma yasağına muhalefet ettikleri gerekçesiyle para cezası kesildiğini belirtti.

*7 Ekim'de Batman'da yaşanan olaylar üzerine, Valilik kararıyla sokağa çıkma yasağı ilan edildi. (Batman da 113 kişi hakkında sokağa çıkma yasağına aykırı davrandığı gerekçesiyle idari soruşturma başlatıldı)

*7 Ekim'de Mardin Merkez ve Dargeçit, Derik, Kızıltepe, Nusaybin, Mazıdağı, Ömerli, Savur ilçelerinde çıkan olaylar üzerine Valilik kararıyla sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Sokağa çıkma yasağının 10 Ekim 2014'e kadar uzatıldığı duyuruldu.

*7 Ekim'de Van'ın Erciş ilçesinde çıkan olaylar üzerine Valilik kararıyla sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

*7 Ekim'de Siirt'in Kurtalan ilçesinde yaşanan olaylar üzerine, Valilik kararıyla sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

*7 Ekim 2014'te, Muş Varto'da ilçesinde polisin açtığı ateş sonucu Hakan Buksur isimli yurttaşın yaşamını yitirmesi ve çıkan olaylar üzerine sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Karar, saat 23.30 itibari ile polis zırhlı araçlarından anonslar yapılarak duyuruldu.

*9 Ekim 2014'te, Şiddetin ve yaşam hakkına yönelik saldırıların devam etmesi üzerine 6 ilde ve ilçelerinde sokağa çıkma kararı alınmasına rağmen devam eden eylemlere saldırılar ve silahlı çatışmalar devam etti. Diyarbakır ve Mardin'de sokağa çıkma yasağının 10 Ekim 2014'e kadar uzatıldığı duyuruldu. (Batman da 113 kişi hakkında sokağa çıkma yasağına aykırı davrandığı gerekçesiyle idari soruşturma başlatılmıştır.)

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARINA YÖNELİK İHLALLER

*7 Ekim 2014 tarihinde Adıyaman'da protesto eylemlerine yönelik gerçekleşen polis müdahalesinde, olayları yatıştırmak amacıyla güvenlik görevlileri ile görüşmek isteyen İHD Genel Başkan Yardımcısı ve Adıyaman Şube Başkanı Osman Süzen polislerce tartaklanmıştır.

*11 Ekim 2014'te, protesto eylemlerinde polis ve bazı silahlı grupların müdahalesi sonucu yaşanan hak ihlallerini kamuoyu ile paylaşan Siirt'ten Öte Haber Kültür Sitesi/Gazetesi Sitesi Genel Yayın Yönetmeni ve İHD Siirt Şube Başkanı Zana Aksu, Siirt Milletvekili Osman Ören tarafından "savaş çığırıklığı" türünden haber yapmakla suçlanarak hedef gösterildi.

SONUC

Türkiye'de yaşayan Kürtlerin akrabaları ve Türkiye sınırına hemen bitişik bir kente yönelik soykırımcı bir çeteci örgütün saldırıları karşısında hükümetin seyirci kalması kabul edilemez. Bu nedenle Kobanê kentine gerekli yardımın sağlanması amacı ile talep edilen yardım

koridorunun açılmasını öneriyoruz. Böylece kamuoyu tepkisi yatışacak ve olaylar sona erebilecektir.

Kobanê direnişini sahiplenmek ve dayanışmak amacı ile yapılan gösteriler ile bu gösterilere müdahaleler göstermiştir ki; Türkiye’de barış ve çözüm süreci kırılmıştır. Bu nedenle hükümetin barış ve çözüm sürecini ilerletebilmek amacı ile Kürt siyasal hareketi ile yürütmüş olduğu diyalogu müzakere aşamasına çıkarması ve böylece kırılma duygusunu ortadan kaldırması gerekmektedir.

Yaşanan olaylarda paramiliter grupların saldırıları göstermektedir ki; Türkiye’de kontrgerilla teşkilatı dağıtılmamıştır. Hükümetin her türlü kontra yapıyı tasfiye edecek ve bunlarla etkili bir şekilde mücadele edecek adımları atması gerekmektedir.

Meydana gelen olaylarda göstericilere dönük gözaltı ve tutuklamalar yaygın bir şekilde yapılarak, son CMK değişikliklerinin göstermelik olduğu, yargının hükümet etkisinde hızlıca harekete geçerek masumiyet karinesine uymadığı ve böylece düşman ceza yargılaması pratiğinin değişmediği görülmüştür.

Paramiliter grupların saldırısı sonucu çok sayıda kişinin öldürülmesi ve yaralanması karşısında bu kişilere yönelik etkili soruşturma yöntemlerinin işletilmemesi, Türkiye’de cezasızlık politikasının devam ettirildiğini göstermektedir.

Olaylar göstermiştir ki nefret söyleminin kullanılması ile birlikte, çok sık nefret suçu işlenmiştir. Hükümetin ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik kurulunu bir an önce oluşturması, nefret söylemini yasaklayan ve nefret suçları ile etkili mücadele edecek yasal düzenlemeler yapması gerekmektedir.

Bingöl’de emniyet müdürü ve ekibine yönelik silahlı saldırıdan sonra polis tarafından infaz edilenlerle ilgili olarak hükümet temsilcilerinin açıklamaları kaygı vericidir. Yargısız infaz hiçbir şekilde savunulamaz ve meşrulaştırılmaz. Yargısız infaz gerçekleştiren tüm görevliler hakkında etkili soruşturma ve kovuşturma yapılmalıdır.

Gaziantep ilinde ırkçı grupların Kürtlere saldırısının emniyet ve istihbarat birimleri tarafından seyredilmesi nedeni ile kamu düzeni doğrudan doğruya devlet görevlileri tarafından tehdit edilmiştir. Gaziantep Valisi ve emniyet müdürü başta olmak üzere olaylarda sorumluluğu

bulunanların tamamının görevden el çektilmesi, olaylarla ilgili etkili soruşturma ve kovuşturma yapılması gerekmektedir.

Siirt Kurtalan ilçesinde yaşanan olaylar göstermiştir ki köy koruculuğu sistemi derhal lav edilmeli, koruculardan silahlar alınmalıdır.

Tüm bu yaşanan gelişmelerden sonra Sayın Cumhurbaşkanının polis ve jandarmanın yetkilerini arttıracak ve göstericileri daha fazla cezalandıracak yasal değişikliklere gidileceğinin belirtilmesi temel hak ve özgürlüklere açık bir tehdittir. Siyasal iktidarın bu tip anti demokratik düzenlemelerden uzaklaşması gerekmektedir. Otoriter uygulamaları artıracak tedbirler olağan rejimlerden olağanüstü rejimlere (OHAL, Sıkıyönetim gibi) geçişi kolaylaştıracaktır.

Gösteriler sırasında gözlemcilik ve kimi yerlerde arabuluculuk görevini yerine getirmeye çalışan insan hakları savunucularına dönük tehdit ve hedef göstermeler kabul edilemez. Türkiye'nin, BM İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesini etkili bir şekilde uygulamaya geçirmesini ve hedef gösterilen İHD yöneticilerinin korunmasını talep ediyoruz.